Eduskunnan verojaosto **OKM 8.10.2018**

Viite: **HE 148/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi arvonlisäverolain muuttamisesta ja arvonlisäverolain 35 ja 38 §:n väliaikaisesta muuttamisesta**

Asia: **Opetus- ja kulttuuriministeriön lausunto**

Johdanto

Esityksessä ehdotetaan arvonlisäverolain sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskevien verottomuuksien sääntelyä ajantasaistettavaksi sosiaali- ja terveydenhuollon ja varhaiskasvatuksen uudistus huomioon ottaen. Lisäksi kuulo-, kuulonäkö– ja puhevammaisten tulkkauspalvelujen verokohtelua selkeytettäisiin.

Uusi varhaiskasvatuslaki (540/2018) on tullut voimaan 1.9.2018. Uudella varhaiskasvatuslailla saatettiin loppuun varhaiskasvatuksen hallinnonalasiirto sosiaali- ja terveysministeriöltä opetus- ja kulttuuriministeriölle. Asiakasta koskeneet useassa sosiaalitoimen laissa olleet säännökset on tarpeellisin muutoksin koottu varhaiskasvatuslakiin. Laki kytkee sivistysvaliokunnan mietinnön (5/2018 vp) mukaan varhaiskasvatuksen kiinteästi koulutusjärjestelmän osaksi ja muodostaa pohjan lasten koulutuksellisen tasa-arvon turvaamiselle korostaen varhaiskasvatuksen pedagogisesti laadukkaita toimintatapoja ja niitä tukevaa osaamista.

Tästä huolimatta varhaiskasvatusta tulee edelleen käsitellä myös sosiaalisten oikeuksien toteuttamisen näkökulmasta. Perustuslakivaliokunnan tulkinnan mukaan varhaiskasvatusta koskevaa sääntelyä on edelleen ensisijaisesti arvioitava perustuslain 19 §:n 3 momentissa tarkoitettuna sosiaalipalveluna (PeVL 17/2018). Valiokunnan mukaan tämä lähtökohta ei ole muuttunut, vaikka lainsäädännössä varhaiskasvatusta käsitellään terminologisesti päivähoidon asemesta varhaiskasvatuksena ja se on hallinnollisesti siirretty sosiaali- ja terveysministeriöstä opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle (PeVL 12/2015 vp, s. 3). Varhaiskasvatus toteuttaa täten perustuslain 19 §:n 3 momentissa asetettua velvollisuutta turvata jokaiselle riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut ja edistää väestön terveyttä sekä tukea perheen ja muiden lapsen huolenpidosta vastaavien mahdollisuuksia turvata lapsen hyvinvointi ja yksilöllinen kasvu (PeVL 21/2016 vp).

OKM lausunto

Opetus- ja kulttuuriministeriö keskittyy lausunnossaan sen toimialaan kuuluvan varhaiskasvatuksen kysymyksiin. Opetus- ja kulttuuriministeriö pitää perusteltuna, että arvonlisäverolakia lakiteknisesti päivitetään vastaamaan varhaiskasvatuslain muutosta. Johdanto-osassa kuvatun varhaiskasvatuksen perustuslaillisen aseman johdosta voi olla perusteltua, että arvonlisäverolaissa varhaiskasvatus on edelleen asemoitu sosiaalihuollon säännösten läheisyyteen. Yksityisen palveluntuottajan järjestämä tai tuottama varhaiskasvatus on valvontaa koskevilta osin edelleen säännelty samankaltaisesti, kuin yksityiset sosiaalipalvelut.

Hallituksen esityksen perusteluiden mukaan verottomuus määräytyisi nykyiseen tapaan sosiaalihuollon verottomuudessa noudatettavien periaatteiden mukaisesti. Verokohtelua ei ole ollut siis tarkoitus muuttaa siitä, mitä se on ollut varhaiskasvatuksen/lasten päivähoidon kuuluessa lain terminologiassa osaksi sosiaalipalveluita. Tältä osin esitys on linjassa varhaiskasvatuslain kanssa.